

Till

2010-05-27

Rektorn vid Elias Fries skola
och Hylte kommun

Dnr 43-2010:1779

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn i Elias Fries skola
i Hylte kommun

Tillsyn i Elias Fries skola

Grundskola F-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Elias Fries skola och Hylte kommunskickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen av Elias Fries skola har funnit områden som rektor tillsammans med lärarna behöver åtgärda. Skolan har en utomhusprofil som präglar hela skolan och där undervisningen i ämnena bedrivs utomhus på ett genomtänkt sätt, men skolan måste tillse att lärarna och eleverna blir fullt medvetna om vilka mål man strävar efter och vill uppnå med undervisningen. Skolans engagerade lärare behöver alltså få rektors ledning i det påbörjade arbetet med kursplanernas mål och med bedömning av kunskapsutvecklingen. Vidare måste skolan diskutera och analysera resultaten av de nationella proven och använda analysen för att tillsammans med annat utvecklingsarbete utforma undervisningen så att alla elever når målen i alla ämnen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Elias Fries skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever förutsättningar att nå minst mål att uppnå i kursplanerna. (Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer samt grundskolans kursplaner),
- Bedömning av elevernas kunskapsutveckling utgår inte i tillräcklig omfattning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna. (Lpo 94, 2.7),
- De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte författningens krav. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen),
- Stödinsatserna utvärderas inte regelbundet av rektor. (Lpo 94, 2.8),

- Undervisningen utgår inte från kursplanernas mål i samtliga ämnen och målen klargörs inte för eleverna. (Lpo 94, 2, grundskolans kursplaner),
- Planen mot kränkande behandling motsvarar inte författningens krav. (14 a kap. 8 § skollagen),
- Elevers val erbjuds inte i enlighet med författningen. (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen),
- Svenska som andraspråk erbjuds inte i enlighet med författningen. (2 kap. 16 § grundskoleförordningen, Kursplanen i svenska som andraspråk).

Bedömningarna redovisas i bilagorna 1–2.

Rektor och Hylte kommun har ansvar för att Elias Fries brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast sex månader från den dag beslutet för Hylte kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Hylte kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Ingela Jonasson.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg

Enhetschef

Cecilia Palmqvist

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Elias Fries skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hyltekommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Elias Fries skola den 2010-04-13.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Elias Fries skola, dels den information som samlats in under besöket. I Elias Fries skola intervjuades rektorn, lärare, och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever på Elias Fries skola

Elias Fries skola	Antal elever
Grundskola	165
Förskoleklass	35

Källa: Barn och utbildningskontoret Hylte kommun 2010-05

Elias Fries är den enda F–6-skolan i Hylte kommuns centralort. Skolan består av småhus där två klassrum inryms i varje hus. Skolan har en utomhusprofil, regelbundet förläggs heldagar med undervisning utomhus. I anslutning till skolan finns en förskola och integrerat i skollokalerna äger skolbarnsomsorgens verksamhet rum. På skolan tjänstgör tolv lärare och fyra fritidspedagoger. Skolans upptagningsområde utgörs av Hyltebruk. Skolans rektor tillträdde sin tjänst höstterminen 2009.

Tillsynsprotokoll för Elias Fries skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla eleverna möjligheter att nå lägst mål att uppnå i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer

Grundskolans kursplaner

Motivering:

Av Skolverkets statistik och Hylte kommuns sammanställning av de nationella proven 2009 framgår att elevernas resultat sammantaget ligger något under riksgenomsnittet. Från och med 2008 har dock skolans resultat på nationella provet i matematik förbättrats avsevärt. Av de sammanställningar av kunskapsresultaten som Skolinspektionen tagit del av framgår att de allra flesta eleverna når målen i alla ämnen skolår 3. Av de bedömningar som lärarna gör av elevernas kunskaper i skolår ett och två visar eleverna att de når de lokala mål som skolan mätt elevernas resultat mot. I skolår fem ser bilden annorlunda ut. Det är fler elever som inte når upp till målen och fler som bedöms ha svårigheter att göra det. Skolan behöver analysera om undervisningen tränar eleverna i de förmågor som behövs för att nå målen i skolår fem. Samt analysera resultaten av de nationella proven i syfte att utforma undervisningen så att fler elever når målen.

Det går inte att bortse ifrån att de brister som Skolinspektionen identifierat på områdena om bedömning och undervisningens koppling till de nationella målen har betydelse för skolans resultat. Skolan behöver analysera om undervisningen, eller bedömningen, ser annorlunda ut i de olika åldrarna i syfte att förbättra elevernas resultat och förbereda dem för skolår 7–9.)

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Bedömning av elevernas kunskapsutveckling utgår inte i tillräcklig omfattning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg

Kursplanerna

Motivering:

Av intervjuer med lärarna framgår att man inte alltid utgår från målen när man planerar undervisningen. Detta kopplar lärarna själva till att de inte förrän det senaste året diskuterat kursplanerna och bedömning tillsammans, samt att en del lärare inte har utbildning för de ämnen de undervisar i. En gemensam syn på kunskapskraven är inte utvecklad på Elias Fries.

Bilden av skolans sammanställning av resultaten som Skolinspektionen tagit del av visar att eleverna i de lägre åldrarna når målen i stor utsträckning, medan eleverna i skolår fem inte lyckas lika väl. I skolår 6 vänder det igen och det är ytterst få elever som inte bedöms nå kunskapsmålen. Detta kan tolkas som att skolan bedömer elevernas prestationer i skolår 6 efter de mål som eleverna ska ha uppnått i skolår 5 och att skolår 6 ses som ett repetitions- och reparationsår av femman. Skolan måste analysera om undervisningen, eller bedömningen, ser annorlunda ut i de olika åldrarna i syfte att förbättra elevernas resultat och förbereda dem för skolår 7–9. Att lärarna undervisar i ämnen de inte har utbildning i kan ha en betydelse i de här avseendena. Rektor måste fortsätta på den inslagna vägen och leda lärarna i arbetet för en likvärdig bedömning som utgår från kursplanerna.

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna motsvarar inte författningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av beskriver ibland förmågor som eleverna ska utveckla som är kopplade till kursplanernas mål, men också sådant som inte är relaterat till de nationella målen. Av intervjuerna framgår att lärarna är osäkra på att skriva individuella utvecklingsplaner, men att de med entusiasm har påbörjat arbetet med att utveckla detta. Rektor måste fortsätta på den inslagna vägen med leda lärarna i arbetet med att skriva IUP:er så att dessa utgör det stöd i lärandet som det är tänkt.

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Stödinsatserna utvärderas inte regelbundet av rektor.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Elevernas åtgärdsprogram utformas av läraren i det eller de ämnen som eleverna har svårigheter i. Av intervjuerna med lärarna framgår att skolans specialpedagog utgör ett gott stöd i detta arbete. Däremot känner inte lärarna till att rektor utvärderar eller följer upp åtgärdsprogrammen eller stödinsatserna med någon form av systematik. Av intervjuerna med rektor framgår att hon följt upp stödåtgärder men att detta kanske inte är känt hos personalen. Eftersom det är rektor som ansvarar för att elevernas stödbehov tillgodoses är det viktigt att det är tydligt framgår att rektor följer upp åtgärdsprogram och effekten av insatta stödåtgärder samt att det görs regelbundet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen utgår inte från kursplanernas mål i samtliga ämnen och målen klar görs inte för eleverna.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Grundskolans kursplaner

Motivering:

Av intervjuerna med rektor och lärare framgår att lärarna under rektors ledning nyligen påbörjat ett arbete med att diskutera kursplanernas mål i syfte att utveckla undervisningen, göra eleverna delaktiga och för att lärarna ska kunna bedöma elevernas kunskapsutveckling. Detta arbete har inte slagit igenom i verksamheten ännu. Bland annat bedrivs inte undervisning i ämnet hemkunskap som kursplanerna kräver. Naturorienterande ämnen som fysik och kemi finns förvisso som inslag i de aktiviteter man gör under utomhusdagarna. Men undervisningen blir i de ämnena så fragmentarisk att det är svårt för lärarna att säkerställa om eleverna verkligen tränar de förmågor som krävs. Än svårare är det för eleverna att se vilka mål som undervisningen är kopplad till, vilket också framgår i intervjuer med eleverna. Det är naturligtvis eftersträvaransvärt att eleverna ser en helhet och ett sammanhang, något man strävar efter med utomhuspedagogiken, men undervisningen måste utformas på ett sådant sätt att kursplanerna i sin helhet följs och att elevernas kännedom om målen inte äventyras. I intervjuer uppger lärarna att de i vissa ämnen har svårare att utforma undervisningen så att den motsvarar kursplanernas mål. Lärarna kopplar detta till att de inte alltid har utbildning för den undervisning de bedriver. Rektor måste fördela arbetet på skolan så att eleverna får tillgång till lärare som är behöriga i de ämnen de undervisar i. Att lärarna undervisar i ämnen de inte har utbildning i kan ha en betydelse för att undervisningen brister i de här avseendena.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling motsvarar inte författningens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

I Hylte kommun har upprättats en likabehandlingsplan som är gemensam för alla skolor. Det kan vara eftersträvänsvärt att ha ett gemensamt synsätt i en hel kommun på hur kränkningar och diskriminering ska motverkas, men varje verksamhet måste ha en plan som utgår sin verksamhets förhållanden och där en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling finns. Eleverna ska vara delaktiga i utformandet av planen. Någon plan mot kränkande behandling som uppfyller dessa krav fanns inte på Elias Fries skola vid inspektionstillfället. Rektor måste se till att det påbörjade arbetet med planen mot kränkande behandling leder till att en plan upprättas som motsvarar författningarnas krav.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Elevens val erbjuds inte i enlighet med författningens krav

Författningsstöd:

2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen

Bedömning:

Av intervjuer framgår att elevens val anordnas i form av att eleverna arbetar med sina individuella utvecklingsplaner och att elever får ta igen det arbete de inte hunnit med i den övriga undervisningen. Det förekommer också att eleverna har aktiviteter utomhus som anknyter till ämnena idrott eller hemkunskap. Elevens val på Elias Fries skola består inte av ett allsidigt urval av ämnen och alla aktiviteter anknyter inte heller till något eller några ämnas kursplaner. Det finns bland lärarna goda idéer på hur man kan utforma elevens val så att det motsvarar grundskoleförordningens krav. Rektor måste leda arbetet så att elevens val verkligen syftar till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper och att eleverna erbjuds ett allsidigt urval av ämnen.

Bedömning:

Elever som behöver svenska som andraspråk får inte undervisning i ämnet i enlighet med författningens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 15 och 16 §§ grundskoleförordningen

Lpo 94, 2. Mål och riktlinjer

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Kursplanen i svenska som andraspråk

Motivering:

Av intervjuer med lärarna och rektorn framgår att undervisningen i svenska som andraspråk inte utgår från målen i kursplanen. Undervisningen är sporadisk och bedrivs i för liten omfattning. Dessutom fungerar undervisningen i svenska som andraspråk som en form av stöd i ämnet svenska, inte som ett ämne i sig, vilket bland annat innebär att det framstår som oklart om eleven bedöms efter målen i svenska eller efter målen i svenska som andraspråk. Hylte kommun har nyligen tillsatt ekonomiska resurser för svenska som andraspråk och detta tillskott i budgeten hade inte ännu realiserats i undervisning vid inspektionstillfället. Rektor behöver se till att undervisning i svenska som andraspråk ges till de elever som behöver det och att lärarna som undervisar i ämnet följer kursplanen.